

## B.A. Sem.-5 Examination

## 301 - Indian Culture

## (Studies in Social Institutions of India)

Time : 2-30 Hours]

March 2024

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ ભારતીય સામાજમાં વર્ણની ઉત્પત્તિ વિશેના ખ્યાલો વર્ણવી તેનું સામાજિક મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૪  
અથવા
- ૧ પ્રાચીન ભારતીય આશ્રમ વ્યવસ્થા વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૨ સંસ્કાર શબ્દનો અર્થ સમજાવી તેના ઉદ્દેશ્યો અને તાત્પર્ય વિશે સવિસ્તાર માહિતી આપો. ૧૪  
અથવા
- ૨ સોળ સંસ્કારના નામ જણાવી, સ્ત્રીઓ પરનાં સંસ્કારો વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- ૩ હિંદુ લગ્નનાં આદર્શો અને ધ્યેયો સમજાવો. ૧૪  
અથવા
- ૩ હિંદુ લગ્નમાં સપ્તપદીનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ પ્રાચીન ભારતીય સમાજમાં પ્રચલિત ગુરુકુળ પ્રથા વિશે સમજાવી, ગુરુ-શિષ્ય વચ્ચેના સંબંધો વિશે વિસ્તૃત નિરૂપણ કરો. ૧૪  
અથવા
- ૪ આધુનિક શિક્ષણને કારણે સ્ત્રીઓના સ્થાનમાં આવેલા પરિવર્તન વિશે જણાવો. ૧૪
- ૫ નીચેનાના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ સાત) : ૧૪
- (૧) પ્રાચીન ભારતીય આશ્રમ વ્યવસ્થાના નામ આપો.
- (૨) પ્રાચીન ધર્મગ્રંથ ઋગ્વેદમાં વર્ણની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થઈ છે?
- (૩) મુસ્લિમ વિવાહનાં કેટલા પ્રકાર છે? કયા કયા?
- (૪) 'પ્રાગજન્ય' સંસ્કારોના નામ આપો.
- (૫) મનુષ્યના જીવનમાં ચાર પુરુષાર્થ કયા છે?
- (૬) 'પુનાર્ભુ' એટલે શું?
- (૭) પ્રાચીન ભારતનાં શિક્ષણનું ધ્યેય શું હતું?
- (૮) લગ્નમાં ફેરા ફરતી વખતે ગવાતા શ્લોકોને શું કહેવામાં આવે છે?
- (૯) મુસ્લિમ સમાજમાં છૂટાછેડા પદ્ધતિમાં 'તલાકે અહસન' વિશે સમજાવો.
- (૧૦) પ્રાચીન ભારતમાં સૂકતો રચનારી સ્ત્રીઓનાં નામ જણાવો.
- (૧૧) સંસ્કાર શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
- (૧૨) 'અંત્યોષ્ટિ સંસ્કાર' એટલે શું?

**ENGLISH VERSION**

**Instructions :** (1) Figures to the right indicate Full Marks.  
(2) All questions are compulsory.

- |      |   |    |
|------|---|----|
| 1    | Describe the concept of narative origine and explain its social significance in Indian culture.                   | 14 |
|      | OR  |    |
| 1    | Discuss a detailed note on ancient indian Ashram system.  | 14 |
| 2    | Explain the meaning of the Ward 'Sanskar' and give detailed information about its objectives and implications.    | 14 |
|      | OR  |    |
| 2    | Name the 16 rites. Give information about the rites on women.   | 14 |
| 3    | Explain the ideals and goals of Hindu Marriage.   | 14 |
|      | OR  |    |
| 3    | Explain the importance of Saptapadi in Hindu Marriage.  | 14 |
| 4    | Elaborate on the Guru-disciple relationship by explaining the Gurukul System prevalent in ancient Indian Society. | 14 |
|      | OR  |    |
| 4    | Explain the change in the position of women due to modern education.  | 14 |
| 5    | Answer in brief (any seven) :   | 14 |
| (1)  | Name the ancient indian ashram system.  |    |
| (2)  | What is the origin of "Varna" in ancient scripture Rigveda?   |    |
| (3)  | How many types of Muslim marrige are there? Which?  |    |
| (4)  | Name the "Pragianya Sanskrar".  |    |
| (5)  | What are the four musculnity in human life?   |    |
| (6)  | What is "Punarbhuh"?  |    |
| (7)  | What was the aim of education of ancient India?   |    |
| (8)  | What are the verses that are sung at the wedding ceremony called?   |    |
| (9)  | Explain 'Talaq Ahasan' as a divorce system in Muslim society.   |    |
| (10) | Name the women who composed 'Suktas' in ancient India.  |    |
| (11) | Explain the meaning of word "Sanskara".   |    |
| (12) | What is the "Antyesthi Sanskar"?  |    |
-